

INTERVENCIÓ A LA CONVENCIÓ PER AL FUTUR DE JOSÉ MONTILLA

Divendres 16 de maig de 2008

[El significat de la Convenció]

Amigues i amics que us heu aplegat aquesta tarda per debatre les propostes de la Convenció pel Futur,

Crec obligat, en primer lloc, saludar l'esforç col·lectiu que esteu realitzant per aportar noves idees i noves iniciatives, per renovar el projecte polític del socialisme democràtic català i, més enllà, el projecte polític i social de les esquerres catalanes.

Els treballs de la Convenció, que completa el seu primer any de debat, coincideixen amb el 30è aniversari de la unificació de les diferents famílies del socialisme català, que va donar lloc al Partit dels Socialistes de Catalunya.

Coincideixen també amb un moment d'especial agitació en el debat sobre idees i projectes dintre de l'espai del catalanisme.

En alguns casos, estimulats per la necessitat de refundar o relançar projectes polítics que han quedat estancats o afeblits electoralment.

En altres, impulsats per la percepció de final d'un determinat cicle del catalanisme, que ha esgotat les reivindicacions i les propostes tradicionals que el van definir durant bona part del segle passat.

En qualsevol cas, permeteu-me que expressi el meu desig que totes les aportacions, idees, visions crítiques i propostes que emanen de la Convenció, puguin ser presents en el congrés que els socialistes catalans celebrarem d'aquí a unes setmanes.

Amb la perspectiva actual, cada vegada es fa més patent que, l'arribada del Govern d'Esquerres i Catalanista va esdevenir el motor necessari per remoure inèrcies enquistades i superar els vells paradigmes.

El canvi polític iniciat amb el govern de Pasqual Maragall també va permetre enterrar alguns mites -creats i alimentats durant el període de govern anterior- sobre una suposada legitimitat natural i exclusiva del nacionalisme per governar Catalunya; i sobre la -també suposada- posició subsidiària dels socialistes en l'espai polític català.

En aquest sentit, resulta molt significativa la poca resistència al temps -i als fets- que ha experimentat la tòpica cantarella del sucursalisme, des que el nacionalisme va deixar de governar a la Generalitat.

I així, hem passat de sentir-nos acusats de falta d'autonomia, a observar com, des de la direcció de Convergència i Unió s'exigeix amb insistència

que es promogui un canvi en el Govern de la Generalitat patrocinat des de fora de Catalunya.

Penso que s'ha de tenir molt present aquest context polític, complex i en procés de canvi, a l'hora d'ubicar els debats que duu a terme la Convenció pel Futur.

[L'aposta de futur:
substituir el paradigma nacionalista]

Mireu, pensar en el futur és un exercici de responsabilitat que estem obligats a fer de forma permanent.

Ens cal per donar perspectiva a la nostra acció política d'avui.

Ens hi impulsa la fidelitat a un projecte pel que som conscients que la seva lluita no té final i que cal estar disposats, sempre, a tornar a començar.

Però a més, pensar en el futur de Catalunya i del socialisme democràtic català significa, avui, afrontar amb coratge i intel·ligència el repte de consolidar-nos -els socialistes catalans- com la força central i vertebradora de la política catalana en el futur pròxim.

Es tracta de traduir la força electoral i institucional del socialisme català en força social i cultural.

És a dir, es tracta de confirmar la nostra capacitat de marcar l'orientació de la política i de la societat catalanes, durant un període prou llarg i intens, com perquè deixi petjada.

De manera que el paradigma nacionalista dominant, establert en el període de govern de CiU, sigui superat.

Així de clar i d'explícit.

Perquè no n'hi ha prou amb ocupar un espai electoral el més ampli possible i per tant el més centrat possible.

El que pretenem és a fixar el nostre espai com a punt de referència i la biga mestra de la Catalunya del futur.

El que pretenem és seguir essent el principal motor de progrés col·lectiu.

Per fer realitat aquesta voluntat política ens cal:

- Saber interpretar la realitat social, les inquietuds i els temors, les aspiracions i els somnis col·lectius.
- Saber expressar el sentiment majoritari de la societat.

- Proposar un horitzó col·lectiu compartit de llarg abast, a partir del nostre projecte, de la nostra clara idea de com ha de ser la Catalunya futura.
- Elaborar un relat que integri interpretació i percepció de la realitat, amb somni de futur.
- Aplicar un full de ruta concret per fer possible l'horitzó proposat.
- I articular la majoria política i social que doni suport a aquesta proposta.

En definitiva, cal saber representar i interpretar –en el sentit més profund del concepte- una societat més complexa, que ha assolit gran part del programa catalanista del segle XX, i que ara expressa noves demandes, manifesta nous temors i alimenta noves expectatives.

[Socialisme vs catalanisme?]

Un sector important de l'opinió nacionalista va reaccionar al canvi polític que va tenir lloc a finals del 2003, alertant d'un suposat perill de desaparició de l'eix nacional en la política catalana; i de la seva substitució per una Catalunya postnacional, simplement autonòmica i suposadament desnaturalitzada.

Des de llavors, s'ha anat insistint en la contraposició entre capacitat d'autogovern i prioritats socials, entre eix identitari i eix esquerra/dreta, entre catalanisme i socialisme.

Amb aquesta pretensió s'ha expressat recentment el cap de l'oposició, plantejant un dilema polític que, en realitat, només aspira a donar credibilitat a una disjuntiva electoral.

Des del meu punt de vista, no només es tracta d'un dilema fals i pervers, sinó que aquesta posició excloent incapacita a qui la fa per representar la centralitat social de la Catalunya del futur.

Si el nacionalisme segueix insistint a voler excloure de l'espai catalanista el que representem els socialistes catalans, seguirà equivocant-se i allunyant-se cada cop més de la complexa realitat nacional de Catalunya, en la que nosaltres som, avui, més presents que mai.

No tinc cap dubte sobre el vincle indissoluble entre qüestió social i qüestió nacional. Però tinc aquesta com una referència permanent, no com a única obsessió.

I penso que aquesta síntesi (realitat nacional, objectiu social) ha de ser el fonament essencial de qualsevol idea de Catalunya amb aspiracions d'interessar i abraçar la majoria social, en els propers anys.

[Els principis del PSC]

Està el PSC decidit a encapçalar aquesta empresa? Sens dubte.

La meva resposta és inequívocament afirmativa. Ja ho està fent.

Els socialistes catalans liderem el present i estem decidits a liderar la Catalunya del futur, perquè sentim la responsabilitat de representar millor que ningú la majoria de la societat catalana.

Ens hi porta la nostra concepció de l'ésser humà, la nostra visió de la societat, la nostra idea de Catalunya i la nostra noció de la política.

Creiem que tota persona, sigui quin sigui el seu origen, sigui quina sigui la seva condició social, té una immensa riquesa i un món interior que té el dret de viure i realitzar.

La nostra ambició no és solament reconèixer la dignitat i la igualtat de les persones, sinó convertir aquest reconeixement en realitats tangibles.

Per això la nostra visió de la societat es basa en la llibertat irrenunciable dels individus, i assumeix el pluralisme del seu funcionament i de la seva organització.

Tenim una idea clara de Catalunya, definida per una voluntat col·lectiva i positiva de ser i de fer.

I no per la confrontació entre un *nosaltres* i un *ells*; per l'oposició a altres comunitats o identitats.

Veiem Catalunya com una nació feta d'identitats diverses, però unificades per la seva identificació amb uns referents comuns i amb una voluntat de futur compartit.

Assumim amb realisme el caràcter propi i alhora interdependent de Catalunya.

I apostem clarament per participar en la construcció de l'Espanya plural, amb l'objectiu d'avançar cap a un model clarament federal.

I de fer-ho assumint les responsabilitats que calgui. Des del pont de comandament. Esdevenint-ne protagonistes actius.

I, finalment, tenim una concepció transformadora de la política. Som una força reformadora al servei de la majoria de la societat.

Una majoria que no té altre força millor que la política, per ser present i per decidir el seu futur. Perquè nosaltres volem donar, amb la força de la política, més força als qui no en tenen.

I, a més, ens reconeixem en una tradició política societària més que en una tradició estatista.

Perquè entenem la política com un espai d'implicació social de fronteres més amples que no pas l'espai estricte de les institucions públiques.

Crec que amb la suma d'aquests principis, el socialisme català es troba en disposició d'esdevenir el referent polític dels sectors majoritaris de la societat catalana.

No em refereixo a un referent estrictament ideològic o programàtic. Parlo també, i sobretot, de confiança.

Aspirem a ser els principals generadors de confiança social, a mostrar la nostra capacitat d'empatia amb les preocupacions de la ciutadania, i a proposar solucions amb una orientació garantista i equitativa.

[Valors i treball]

També volem ser i representar la força política de la prosperitat i del treball.

Per fer-ho, avui s'ha de tenir el coratge d'anar contracorrent i no confondre la prosperitat amb el món del diner, amb el culte al diner. I menys encara amb aquella *apoteosi barroca del diner* de què ens parlava, ja fa anys, en Raimon Obiols.

Nosaltres reivindiquem la força creadora del treball, del mèrit i de l'esforç com la base necessària de la prosperitat col·lectiva. De la prosperitat que garanteix el benestar i la cohesió social i territorial.

Una prosperitat, un benestar i una cohesió que no estan assegurats. Mantenir-los en el marc d'una economia globalitzada reclamen actituds i respostes valentes.

La nostra resposta davant dels nous problemes que planteja una economia més competitiva i una societat més complexa i més plural no pot ser –no vol ser– la de la por, la d'un nou proteccionisme i la del replegament identitari.

Si la nostra resposta fos simplement conservadora, ens incapacitaríem per governar el futur.

Perquè, si algun sentit profund té ser d'esquerres, és que a nosaltres ens pertoca vetllar pels interessos dels que encara no han nascut.

Quan en un feliç eslògan electoral parlàvem de la Catalunya optimista estàvem parlant de futur, d'una política orientada al futur, que creu en el potencial de la nostra gent, que recull les seves il·lusions, que pensa en els que encara han de venir.

Venim d'una tradició que creu en la força alliberadora del treball. Que ha lluitat sempre per la seva dignitat i perquè el treball ocupi un lloc central en la societat.

En contra de les prediccions que es feien a finals del segle passat, el treball no desapareixerà. Ben al contrari: seguirà essent un factor clau en

l'articulació de la societat i, per tant, en la creació de preferències polítiques.

Tanmateix, els canvis en la concepció del treball i en el model productiu, i les seves implicacions en l'autonomia dels individus, donen un nou valor al futur i al significat de la qüestió laboral.

Existeixen riscos emergents, en forma de noves desigualtats, que reclamen la nostra atenció i demanaran una col·laboració estreta entre agents socials, partits i institucions.

[El finançament com símbol]

Amics i amigues,

El canvi polític iniciat fa poc més de quatre anys amb l'alternança en el govern de Catalunya és un procés en marxa.

Un procés que ha de propiciar un canvi de paradigma en l'espai catalanista.

Però ara ens trobem en un moment crucial per decantar l'evolució d'aquesta transformació.

Probablement, el debat sobre el desplegament de l'Estatut i la reforma del model de finançament és la pedra de toc de l'etapa que s'aproxima en la política catalana.

Ho és també –lògicament- pel PSC i, en certa manera, pel model de relació federal del conjunt de pobles d'Espanya, que el socialisme ha defensat des dels seus orígens.

Hi ha un sector de l'opinió que insisteix aquests dies en la idea que la tensió entre el Govern central i la Generalitat, i, en certa forma, entre el PSC i el PSOE és una demostració que l'enfrontament entre Catalunya i Espanya és inevitable.

Un argument que persegueix desmentir explícitament el comportament victimista que el Govern de CiU va practicar durant molts anys.

Crec que aquest és un raonament fal·laç, que confon voluntàriament el caràcter naturalment conflictiu que poden adquirir les relacions entre poders polítics, amb una estratègia premeditada i oportunista de la tensió, a la que ens vam acostumar durant la llarga etapa de govern nacionalista conservador.

En el fons, una mateixa situació, amb uns símptomes aparentment semblants, es correspon amb dos models oposats en la forma i en el fons: d'una banda, el model del victimisme escenificat envers l'interior, que exigeix una gesticulació convincent;

d'altra banda, el de la persuasió i la negociació ferma exercida envers l'exterior, que requereix un balanç de resultats conseqüents.

Dues maneres d'afrontar una estratègia política, que es deriven de dos paradigmes diferents d'entendre el catalanisme i les relacions amb Espanya.

La de suportar-se més o menys amablement. La de la famosa conllevància orteguiana.

I la de ser-hi. A fons. Afirmant el caràcter nacional i autònom de Catalunya, per una banda. I essent al pont de comandament d'Espanya, per l'altra. Participant en la transformació del conjunt de l'Estat i en la seva governació.

Aquest és la veritable clau del canvi polític que estem vivint des de fa poc més de quatre anys, i que ara sembla arribar a un moment decisiu.

Els treballs de la Convenció són una aportació valuosa per poder triar i decidir els camins que, col·lectivament, volem emprendre davant dels reptes que tenim plantejats com a societat.

Uns reptes que, com podrem comprovar, marcaran irremissiblement el futur de Catalunya.

De nosaltres depèn.

De la nostra capacitat d'enriquir el debat. Com els treballs de la Convenció han demostrat abastament.

De la nostra determinació per fer més plural, més arriscada i més plena de matisos la veu de l'esquerra catalana, en la que els socialistes catalans defensarem el lloc central que estem convençuts que ens correspon.

Us convido, doncs, a participar activament en els treballs de l'onzè Congrés del PSC, el congrés del socialisme catalanista i federal al servei de la immensa majoria del poble de Catalunya.

Moltes gràcies